

Мајка јој је била професор математике, а отац директор француске школе која је у току немачке окупације одбила да поднесе списак Гестапоу о броју и именима јеврејске деце у разреду. Породица Гуз отворила је своју кућу за побуњенике, а троје деце васпитали су у духу идеја француског националног родољубља и интернационалног социјализма.

У покрет отпора ушла је кћи француских учитеља и социјалиста, Даниејел Емилијен Изабел Гуз у седамнаестој години живота, а за комуникације у удруженим акцијама саботажа немачких циљева у окупираној Француској одмах јој је додељен извесни друг Ф. Морланд. Његову девојку која горко плаче на расанку, судбински је, по задатку, Данијел морала да одглуми на париској железничкој станици под будним оком Гестапоа. За истог тог Морланда, када му је скинуто тајно шифровано име, удала се пред крај рата 1944. године и узела његово презиме Митеран.

Цео живот се дивила Фиделу Кастру и јавно говорила да између америчке ЦИА и кубанског лидера бира овог другог.

Остала је упамћена по првој реакцији после саопштене изборне победе њеног мужа Франсоа који је 1981. постао председник француске Републике. Лимузина која је њих двоје, после проглашења резултата председничких избора чекала испред изборног штаба, до Јелисејске палате требало је да прође аутопутем који није био бесплатан. Аутомобил са новим француским председником на рампи се није зауставио, а Данијел је зачуђено питала: "Зар ми не плаћамо путарину?".

Први пријем у Јелисејској палати приредила је дочекавши бројне госте у фармеркама и обичном џемперу, како би најавила промену стила отмености. Лично сам је видела, док нам је свима отварала огромна врата, отеравши лакеје у страну. Ситна и мршава женица у спортским ципелама снажно нам је стискала руку, уводећи нас у просторије у које раније народ није улазио.

На њен позив, мајка ме је, као париску студенткињу, тих осамдесетих година прошлога века, повела на вечеру у стан Данијел и Франсоа Митерана на левој обали Сене, поред метро-станице "Мобер-Мутуалите". Једва да су се неки чувари видели испред те зграде из седамнаестог века, са дрвеним степеништем, у којој није било ни лифта, и где је председнички пар изабрао простор од шездесет квадрата за своје јавно представљање. Наравно, могли су они да поседују палате по читавој Француској, али су у том тренутку желели да покажу како то није важно, као и да ће њихова спољашња лична карта бити скромност, која је после Де Голове смрти нагло заборављена. Иако је у младости био на "десници", Митеран је, реформама које је предузео, успешно и вешто изградио лик "левичара". Најбоља страна Франсоа Митерана била је касније управо подражавање великог француског генерала, претходника у свему што је имало неки национални и наднационални значај.

Односи Француске са Немачком и Русијом, као и интерес за Балкан, поново су дошли на ред у Митерановој спољној политици, а уместо скромних војничких Де Голових кошуља, био је истурен лик Данијел Митеран, велике једноставности и скромности. Данијел није глумила даму, већ је опонашала жену из народа која је пред камерама показала како уме да везе, кува и буде глава у породици. На изласку из Митерановог стана, понела сам мали порцулански комплет који је она, заједно са супругом, поклонила мајци, а који се данас налази у витрини мајчине спомен-собе у Београду. Данијелин брат, Роже Гуз годинама нам је слао и поклањао француске књиге.

Као треће дете, сећајући се својих родитеља, Данијел је основала фонд "Француска за слободу", којим је желела да помогне сву сиромашну и неслободну децу света, а касније и политичке затворенике.

Нажалост, у рату на Балкану није разумела скоро ништа, а њена родитељска брига за све политичке жртве света, утрошена је, такорећи, бесмислено. Али, за њу је било већ касно да сазнаје и обавештава се, а саветници који су је окруживали, пред крај Митерановог мандата, постајали су све дрскији и све корумпиранији, како то, од франсуске револуције па до данас, бива на крају сваког владајућег циклуса. Јер, управо по безобразлуку и безобзирности владајућих чиновника, њихов брзи крај може увек јасно да се наслути.

Када су, већ после Митеранове смрти, француски авиони полетели у бомбардовање тадашње Југославије, мајка је, уз писмо Данијел Митеран, вратила свој други орден

Легије части, добијен од француске левице.

Сећање ипак остаје трајно, као и "*књига мојих сећања*" Данијел Митеран, крхке и загонетне жене, чији одлазак са овога света данас мало ко помиње.

Што год да се о председничком пару Митеран мисли, он је после Де Головог управљања земљом, и, наравно, вечних капесијанских краљева, једини који остаје да живи француској народној историји.

Француска је у њихово доба била оно што одавно више није, земља велике културе и великог милосрђа. Она није на англосаксонски начин давила, секла и кувала народе у узаврелом сировом глобалном лонцу, него је од њих тражила да остану своји, национални и традиционални, а франкофонија је примала и гајила све специфичности имиграната и придошлица. Ни Де Голова, али ни Митеранова Француска данас сигурно не би бомбардовале Либију, нити би се уопште вратиле у војни део НАТО пакта под америчку команду.

Тадашња Француска република решила би све ове драме на другачији начин, као што је и сама Данијел писала у својој књизи о Индијанцима и свим симболичким Индијанцима нашег глобалног века: "*Ти су људи, пре свега, наша браћа.*"

Одлазак Данијел Митеран одлазак је једне од последњих силуета из велике генерације људи који су дословно живели своју лаичку "парафразу" древног хришћанског осећаја, световну тројну заклетву "Слобода, Братство и Једнакост", иако она, упркос свему, није могла да замени дубинског *homo religiosus*-а у људском бићу. Они су се, за разлику од данашњих носилаца "превентивног рата и борбе против тероризма", барем на ту парољу, с поносом, позивали. За ову генерацију смрт није била економска варијабла, проба оружја, или технолошка игра, већ идеолошка жртва и религиозна, или лаичка светиња.

Даниел Митеран у спомен

Пише: Мила Алечковић-Николић
субота, 26 новембар 2011 08:06

Сви су они мислили исто што и њихов друг из покрета отпора, Андре Малро, још један човек са тајним именом "пуковник Берже", који је преко радио Лондона хватао Де Голов глас слободне Француске, као што су наши родитељи у то доба кришом слушали "радио Москву". Сви су се они духом састајали у речима које је Малро изговорио од тада , па за сва времена:

"Живот не вреди ништа, али ништа није вредно живота".